

*Dievča s tajomným darom dokáže ako jedinú
zachrániť osadu v najstrašidelnejšom príbehu tohto roku.*

Peternelle van Arsdale

NETVOR JE ZVER

NETVOR_{JE} ZVER

NETVOR JE ZVER

Peternelle van Arsdale

slovar

Text copyright © 2017 by Peternelle van Arsdale
Jacket photo-illustration by Sonia Chaghatzbanian
Published by arrangement with Margaret K. McElderry Books,
an imprint of Simon & Schuster Children's Publishing Division.
Translation © Ivana Cingelová 2017
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2017

ISBN 978-80-556-2586-7

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat' ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Z anglického originálu *Peternelle van Arsdale: The Beast is an Animal*, ktorý vyšiel vo vydavateľstve Margaret K. McElderry Books, ann imprint of Simon & Schuster Children's Publishing Division, New York 2017, preložila Ivana Cingelová.

Rýmovačky preložila a prebásnila Jana Kantorová-Báliková

Zodpovedná redaktorka Dana Brežňanová

Editor Erik Fazekaš

Produkcia Dana Klimová

Vydalo Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava v roku 2017.

Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.sk

Cena uvedená na obálke knihy je nezáväzným odporúčením pre konečných predajcov.

Galenovi

*Netvor je zver, nuž navečer
vždy zvrtni klúčom v bráne,
lebo ak sa nás v noci zmocní,
už sa to neodstane.*

*Netvor je zver, od tvojich dvier
nemieni vôbec odísť,
rohami búši, v tvojej duši
zaňuchal ďalšiu korisť.*

*Netvor je zver, zlý lucifer,
má tesáky, čo môžu
ti vnútro vyžrať nenápadne –
veď neporušia kožu.*

stará bydská riekanka

TU SA
PRÍBEH
ZAČÍNA.

Na počiatku boli dve sestry. Narodené len pár minút po sebe, každá s jemnou šticou tmavých vlasov na dokonalej hlavičke. Matka rodila celé dva dni a bol zázrak, že prežila. Neprešla hodina, aby sa babica nebála, že matku i s deťmi stratí. No dievčatá s nenásytným nárekom prišli na svet a matka od úľavy zaplakala. Babica ich obe položila do ohybov matkiných vysilených rúk. No jedna z nich sa z matkinho zovretia vyšmykla a babica ju zachytila len sekundu pred tým, ako dopadla na zem. Vtedy si vravela, že to bol zásah šťasteny. Ani nie o pár mesiacov si želala, aby tú ohavu bola nechala spadnúť.

No to až neskôr. Dovtedy šla z nových prírastkov hrôza z úplne iných dôvodov. Inde by boli dve zdravé bábätká požehnaním, no v dedine, kde boli komory s jedlom po-

loprázdné a polia vysušené, sa s rodičmi viac súcitilo, než oslavovalo. Dedinčania pokrútili hlavami a dúfali, že také nešťastie nie je nákazlivé.

Otca každý ľutoval. Určite túžil po synovi, po ďalšom páre silných rúk na pomoc pri sadení a zbere. Farmár potreboval schopného chlapca, ktorý by opravoval plot a strážil kozy a ovce, aby ich nezožrali vlci.

Matke sa dostalo ešte niečoho horšieho ako ľútosti. Radšej totiž nemať žiadne deti než porodiť dve dievčatá. Niektorí dokonca tvrdili, že to spravila naschvál. Dačo také mohlo byť dielom len naozaj neposlušnej ženy.

Matka bola vždy skôr utiahnutá, ľudia sa stránili a čas trávila doma v zeleninovej záhrade. Zo všetkých fariem bola tá ich od stredu dediny najďalej. Popred dvere nikto neprechádzal. Na kus reči sa nik nezastavil. Na návštevu musel mať človek dôvod. A ten nikto nikdy nemal.

Už na začiatku spozorovala matka na deťoch jednu zaujímavú vec. Nikomu o tom nepovedala – dokonca ani manželovi. Dievčatá akoby si boli z oka vypadli: tie isté čierne vlasy, tie isté okrúhle sivé oči. Dokonca mali aj to isté materské znamienko, fľáčik pripomínajúci hviezdu na zadnej strane jedného lýtka. Jeden rozdiel sa však našiel. Dievčatko staršie o dve minúty za všetkým naťahovalo ľavú rúčku, dievčatko mladšie o dve minúty pravú. Staršia mala znamienko na ľavom lýtku, mladšia na pravom. Čierne vlásy sa im točili úplne rovnako, no do opačných smerov. Dievčatá boli ako zrkadlový obraz: rovnaké, a predsa iné.

V dobrých časoch – keď bola úroda bohatá a vždy sa našlo dačo do úst – by niečo také matku netrápilo. No dážď neprichádzal, krutú zimu vystriedalo suché leto a ľudia sa báli aj vlastného tieňa. A dvojčatá boli tak trochu čudné, preto srdce ich matky zachvátil nepokoj.

Dievčatá rástli a dážď neprichádzal. Mraky sa zbíhali a nádeje dedinčanov rástli spolu s nimi, no nikdy nepadla ani kvapka. Keď sa leto chýlilo ku koncu a dedinčanov začala prenasledovať vidina ďalšej dlhej hladovej zimy, ich obavy sa premenili na strach a strach na nedôveru. Čo sa zmenilo, pýtali sa samých seba, čo sa zmenilo oproti času pred suchom, keď bolo jedla pre každého dostatok?

Matku jej inštinkt varoval, že má dievčatá pred podozrievavými pohľadmi chrániť. A tak im dlhý čas nič nehrozilo. No jedného dňa prišla na návštevu susedka s košom vajíčok, ktoré nedokázala predať v dedine. Matkine sliepky znášali len zriedka a jej muž mal vajcia rád, takže ženu pozvala dnu, aby sa dohodli na cene.

Susedka sa usadila za matkin stôl a zvedavými očami prečesala okolie. So zábleskom závidosti zaregistrovala čistú podlahu, matkinu bielu zásteru a guľaté líčka oboch dievčat. Dvojčatá mali sotva rok a už veselo cupotali a bľabotali nezmysly. Susedka sledovala, ako staršie dievča natáhuje ľavú a mladšie pravú ruku. Potom si všimla zvláštne hviezdicové znamienka na hladkých guľatých lýtkach. Poznanie ju najprv poštekľilo na zátylku a potom ju pleslo po čele. Toto bol ten rozdiel – a naozaj, veľký rozdiel.

Susedka nešla rovno domov. Namiesto toho sa vybrala ku kováčovi, ktorý sa ponad plot zhováral s krčmárom. Ani nie o pár minút neskôr prechádzala okolo starešino-va žena a nemohla nepočuť, o čom sa zhovávajú. Klebety ju obyčajne nezaujímali, no toto bolo dôležité: jej susedka zistila, čo sa v dedine od minulého roka zmenilo. Dve zrkadlové bábätká s hviezdicovým materským znamienkom Netvora. Stelesnenia zla. Tie, čo odohnali dážd'.

Sotva sa otec vrátil domov po dni na poli a sadol s matkou za stôl s večerou, vyrušilo ich od jedla klopanie na dvere. Pravdupovediac, obaja počuli, ako sa tucet dedinčanov blíži k statku, dávno pred zaklopaním. Otec sa so zdvihnutým obočím zadíval na matku a potom pozrel predným oknom von do letného súmraku. Cvrkotanie hmyzu sa miešalo s tichou vravou. Matka podišla k dverám, no otec ju chytil za plece a zastavil. Čakali na zaklopanie.

Počuli šuchot nôh na cestičke vedúcej ku schodíkom pred dverami. Potom sa jeden pár odčlenil od ostatných a nasledovalo klepnutie hánok na drevo. Otec dvere otvoril a vypočul si, čo mu chcú dedinčania povedať.

Dedinčania sa správali pomerne rozumne. Že predsa nevinnia jeho. Sucho na nich očividne zoslala bosorka a oni sú ochotní veriť, že on je nevinná obeť. Napokon, vedia, že by doma dievča nechcel, a tobôž nie dve dievčatá so znamením Netvora. Že je jeho žena očividne bosorka a zrkadlové dvojčatá plody jej nečistého súloženia s Netvorom. Otec dostal na výber: buď bosorku a jej deti vy-

ženie, alebo s nimi odíde aj on. Dedinčania sa vraj vrátia na úsvite, aby si vypočuli jeho rozhodnutie.

Na okamih sa otcovi uľavilo. Dedinčania ani slovom nespomenuli, že by jeho ženu a dcéry chceli upáliť, rozdrviť alebo utopiť. Jeho ďalšie myšlienky už také šťastné neboli. Ak ho so ženou aj deťmi pošlú do vyhnanstva, umrú od hladu všetci. Žiadna ďalšia dedina im brány neotvorí a otec nebude mať cez zimu ako rodinu nasýtiť – rozhodne nie bez farmy. Bude to pomalšia smrť ako nechať sa upáliť, ale istým spôsobom oveľa bolestivejšia.

Dedinčania odišli a otec svojej žene povedal, že majú len jednu možnosť. Ona a dievčatá odídu. Vydajú sa do lessa, v ktorom vraj strašia prastaré bezbožné tvory. Otec v tie nezmysly neveril, no zvyšok dediny áno. Čo znamenalo, že sa žiaden nahnevany dedinčan jeho ženu a dcéry neodvážia sledovať. Otec matku ubezpečil, že o pár dní za rodinou príde. Postaví im prístrešok a bude ich pravidelne navštevovať, nosiť im jedlo a drevo na oheň, až kým pre ne nebude bezpečné vrátiť sa späť domov. S trochou šťastia zaprší dávno pred prvými mrazmi, sľuboval manželke. Dedinčania si uvedomia svoj omyl a na všetko sa zabudne.

Na druhý deň na svitaní sa dedinčania prizerali, ako otec vedie svoju ženu a dcéry na okraj nepreniknuteľnej divočiny. Matka kráčala sklonená, na chrbte toľko jedla a oblečenia, koľko zvládla uniesť, za pásom ostrý nôž a sekera. Spiecky musela nechať doma, no za dlhý povraz viedla kozu. Otec sa neodvážil ženu pobožkať ani deti objať. Keď matka a dcéry vstúpili do lessa, otočil sa im chrbtom.

Jedna dedinčanka zalapala po dychu a neskôr prisahala, že jej matka, dvojčatá a koza zmizli rovno pred očami.

Less bol veľmi tmavý.

Prvých pár dní a nocí prežila matka v tichej panike. Dievčatá boli na batolaťatá pozoruhodne poslušné a vážne, ako by cítili, že toto nie je vhodný čas o niečo prosíkať či plakať. Matka narazila na suchú jaskyňu, založila oheň, a keď slnko zašlo za obzor, nezažmúrila oka. Dievčatá zavýjanie vlkov nezobudilo. Kozu áno.

Na piaty deň, keď sa už matka vzdala všetkej nádeje, dorazil otec. Našiel ich podľa dymu z ohňa. Prišiel obťažkaný klincami a náradím, aby im pri vchode do jaskyne postavil deravú chatrč. A potom žene povedal, že sa musí vrátiť na farmu.

Kozu matka zo strachu, že by ju inak zožrali vlci, zavrela dovnútra k sebe a dcéram. Koza im dávala mlieko a v noci, keď matka hľadela na dvere a čakala na manžela, ktorý ich príde vziať domov, zohrievala dievčatá.

Otec najprv chodieval raz týždenne. Potom raz za mesiac. Každý jeden raz sa ho matka pýtala: „Kedy sa môžeme vrátiť domov?“ No hoci začalo pršať a sucho sa skončilo, otec vrazil, že to nie je bezpečné, že dedinčania nezabudli a že počul, ako vo vedľajšej dedine upálili bosorku. Keď sa matka ohradila: „Ale ja bosorka nie som,“ otec prikývol a uhol pohľadom.

Dievčatá boli na svete päť zím, keď ich otec prestal chodiť nadobro. Žili zo šľachovitej zveri a kozieho mlieka

a matka si raz nahlas zamrmľala, že sa bojí, čo sa stane, ak nebudú mať kozu čím kŕmiť. Na tvári sa jej pri tom usadil skúmový výraz. Dievčatá sa tuho pritisli ku koze. Radšej umrú od hladu, akoby mali zjesť ich kozu, vyhlásili.

Matka už dávno prestala hľadiť na dvere a čakať na muža. Už nejaký čas chodieval len preto, aby im nechal zásoby. Ženy sa nedotkol a na dcéry ani nepozrel. Keď prestal chodiť úplne, matka premýšľala, či nezomrel. Ale o tom pochybovala.

Jedného chladného rána s oceľovosivou oblohou matka zatvorila kozu do chatrče a bez slova voviedla dcéry do lesa. Žiadna z nich tou cestou mnoho rokov nešla, ale všetky ju poznali naspamäť. Napokon neskoro popoludní, keď nebo pomaly tmavlo, dorazili k zadným dverám farmy, čo bývala ich domovom. Matka zaklopala a otvorila im zaváľitá červenolíca žena, ktorá sa pri pohľade na ne zhlboka nadýchla. Potom sa vo dverách zjavil otec. Tvárou mu preletelo prekvapenie a vzápätí tieň hanby. Červenolícej žene položil ruku na plece. To matku utvrdilo vo všetkom, čo už tušila. Nebola mu viac ženou a on jej viac nebol manželom.

Dievčatá v priebehu rokov zdívali, a ako tak stáli na teplom, osvetlenom priedomí otcovho domu, naplnila ich zvedavosť. Potom im do nosa udrela vôňa duseného mäsa, z ktorej sa im v ústach začali zbiehať slinky. Spomienka na ňu ich sprevádzala celou cestou späť do studenej chatrče a odvtedy im už žiadne jedlo nechutilo tak ako predtým. Teplé kozie mlieko, pstruh zo studenej striebristej bystriny, šľachovitý zajac pečený nad ohňom,

až bol miestami chrumkavo čierny a inde krvavočervený... nič z toho nezasýtilo ich hlad. Žalúdky im skrúcal hlodavý pocit prázdna, aj keď boli sýte, a to aj potom, čo spomienka na dusené mäso vybledla a na vôňu jedla vareného v skutočnej kuchyni si už nevedeli spomenúť.

Zatiaľ čo dievčatá rástli a boli čoraz vyššie, silnejšie a neposednejšie, ich matka chradla. Každým rokom stráveným v lesse sa jej ramená hrbili a oči zahmlievali. Kým dievčatá lietali po úbočiach, liezli po stromoch a lovili ryby holými rukami, sedela ich matka v tmavej, vlhkej chatrči. Najprv začala pokašliavať. Potom prestala sedieť a už len ležala na boku. Z hrdla jej vychádzal chrapot, pokožka spriesvitnela.

Ako roky ubiehali, dievčatá sa matke čím ďalej, tým viac vzdďaľovali, zatiaľ čo jedna k druhej a k lessu mali čoraz bližšie. No keď sa raz večer vrátili do chatrče a našli matku mŕtvu, aj tak to nimi otriaslo. Koza ležala vedľa nej, a keď dievčatá – s čiernymi vlasmi hnedými od blata – vstúpili, zdvihla k nim pohľad. Sestry na seba neisto pozreli a akási nejasná spomienka na civilizáciu im našepkala, že musia matku pochovať. Kopali dlho do noci, kým vyhlúbili jamu. Vlci zavýjali a stromy šumeli. Staršia sestra zasyčala pomedzi zuby a obe počuli dunenie hlbokého zavrčania, ktoré im odpovedalo. No vlci bližšie neprišli.

Dievčatá si ďalej nažívali samy. Koza sa k nim v noci vždy schúlila a občas, keď im ráno štuchla do tváre, si spomenuli na matkine bozky a pohladenia po vlasoch. Neurčitá nespokojnosť v ich bruchu zhorkla na zatrpknutosť.

Jedného dňa sa ocitli na ceste do dediny. Už dávno medzi sebou nepotrebovali slová. Keď staršia sestra vykročila smerom k otcovej farme, mladšia ju bez slova nasledovala. Počkali, kým padne noc a ešte hodný čas potom, čo otec naposledy skontroloval zvieratá a tvrdo zaspal po boku svojej ženy v ich teplom domčeku. Dievčatá sa prikradli bližšie, otvorili dokorán vráta na stodole a odomkli slepačí kurín. Zvyšok nechali na vlky. Z otcových zvierat zakrátko neostalo nič, len kosti a perie.

To však ich zatrpknutosť neutíšilo. A tak sa obrátili k farmám ostatných dedinčanov a v noci sa priplížili k závorám na všetkých stodolách a k dverám na všetkých kurínoch. Potom sa usadili v korunách stromov a načúvali vlčíemu hodovaniu.

Dedina znovu stíchla a dievčatá sa vrátili do lessného domova. Hodiny pred svitaním prebdeli, neschopné zamúriť oka. Počas tých hodín sa v nich čosi zmenilo. Ako by sa niečo pred nimi otvorilo a niečo za nimi zavrelo.

Ďalšieho rána zacítili vo vzduchu závan strachu. Naplnil im bruchá a zahrial tak ako nič od vzdialených rozprávkových čias, keď ešte ako batolátá spávali v postieľkach. Rozhodli sa, že nastal čas navštíviť otca.

Slnko sa práve skláňalo za obzor, keď sa hľadajúc otca kĺzali cez jeho polia. Blato a lístie sa stali ich súčasťou priam ani vlastná koža a vlasy, a keď otec zočil dve ženy zrodené zo zeme, ako pred ním stoja na dotyk blízko, vytreštil od strachu oči. Keď s otvorenými ústami zalapal po dychu, staršia sestra sa nadýchla jeho strachu a chĺp-

ky na rukách jej povstávali od rozkoše. Otec si rukami zašmátral po hrudi, akoby zúfalo hľadal niečo stratené, a potom padol na chrbát, mŕtvy na vlastnom poli.

Mladšia sestra priložila staršej na tvár pravú ruku. Oči staršej na okamih sčerneli. Potom znovu vybledli do siva.

Staršia sestra vzala mladšiu za ruku a spolu sa vybrali za červenolicou ženou. Mladšia zaklopala a červenolice žena otvorila dvere. Jej strach štiplavo smrdel, ako skazené mlieko. Mladšia sestra uzrela ženinu jednoduchú myseľ a jej chabá duša sa pred ňou vyložila ako na stôl a priam ju pozývala dosýta sa nabažiť. A tak mladšia sestra poslúchla. Ženinu bojazlivú dušu vdýchla ani teplú polievku. Žena nasledovala manželov príklad: rukami si zovrela hrud', akoby jej z nej niekto šklbal niečo vzácne, a potom padla mŕtva na kuchynskú podlahu. Dievčina vrhla na jej telo letný pohľad a cítila, že ju to mierne zasýtilo. Sestry sa vrátili domov a ich hlad rástol.

Na druhý deň vyčkali na čiernočiernu noc a vrátili sa.

Ako sa tak blížili k dedine, s prekvapením narazili na ďalšie dievča – v skutočnosti ešte dieťa –, ako si tak stojí v temnom poli, akoby ich čakalo. Nebolo ako ich otec alebo červenolice žena. V očiach sa jej pri pohľade na sestry nemihol ani záblesk strachu. Hľadela len so záujmom. Zvedavosťou. V sestrách to vyvolalo spomienku, spomienku na ich vlastné detstvo. A tak sa rozhodli, že sa tohto dieťaťa nedotknú – že sa nedotknú žiadneho dieťaťa. Tí, po ktorých si pôjdu – tí, ktorí ich vinili, vyhнали, tí všetci starší ako sestry samotné –, budú vystrašení dospelí.

To ich strach cítili vo vzduchu ako dym. Istým spôsobom im od neho uľavia. Vezmú ho všetok preč.

Sestry pokračovali ďalej a navštevovali dom po dome. Deti nechali v posteliach spať, rodičov prázdnych a mŕtvych. A tak sestry ukradli to, čo nemalo byť ukradnuté, a zanechali za sebou dieru, prázdne miesto po tom, čo vytrhli preč. Spočiatku len malú čiernu dierku, ktorá však rokmi bude rásť. S každou ďalšou dušou. No o tomto sestry nemali ani potuchy.

Konečne boli spokojné. Mesiac na nebi klesol, hviezdy vybledli a sestry sa pobrali naprieč striebnistým lístím domov do svojej chatrče uprostred divočiny, kľžuc sa po lessnej ceste, akoby sa vznášali kúsok nad ňou.

Už sa blížili k chatrči, keď zacítili krv, bolesť a strach, no táto vôňa príjemná nebola, a sestry zrýchlili krok. Dvere na chatrči našli dokorán otvorené. Možno do nich v noci štuchla stará koza. Jej krv sa rozlievala v krvavej kaľuži presne tam, kde často líhala cez slnečné dni. Zvyšok vlci odniesli preč.

Staršia sestra nepocítila nič. Mladšia pocítila záblesk spomienky na niečo zvané smútok – no hneď jej ušla po medzi prsty. Už neboli dievčatá, no zároveň neboli ani ženy. Stalo sa z nich čosi iné. Uvedomili si, že viac nepotrebujú jedlo či vodu. Svet bol plný zdesených, neistých duší, ktoré čakali na to, aby si ich niekto vzal. Všetko, čo dievčatám stačilo, bolo vdýchnuť ich.

Volali sa Angelica a Benedicta. A boli požieračky duší.